

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hóra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

Kiadóhivatal:

Főpíacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos postá-
soronként 6 kr-ával
számítottak.

A főgymnásium ügye.

(Válasz Kuthi Zsigmondnak „A piaristák gymnásiuma” czikkére.)

Debreczen, november 19.

Mint a helybeli piarista al-
gymnásium igazgatója kötelessé-
gemnek ismerem, hogy Kuthi
Zsigmond urnak fent nevezett
czikkére vonatkozólag némi föl-
világosítással szolgáljak. Sok ol-
dalú elfoglaltságom miatt nem
akarok mélyebben bebocsátkozni
ama kérdés fejtegetésébe, hogy
mire van nagyobb szükség Deb-
reczenben polgári iskolára-e, vagy
a róm. kath. algymnásiumi kiegé-
szítésére. Rövid válaszom ez:
szükségesnek tartom mind a ket-
tőt, de mégis — Cicero pro domo
kizárásával — szükségesebbnek
vélem első sorban a mi gymna-
siumunk kiegészítését és pedig
azon oknál fogva, hogy növén-
dékeink, ha a gymnásiumi negye-
dik osztályt elvégzik, ne legye-
nek kénytelenek idegenbe men-
ni, vagy középiskolai tanulmá-
nyaikat félbeszakítani, mert na-
gyon jól tudjuk, hogy növendé-
keink közül csak kevesen vehe-
tők fel a helybeli ev. ref. tultö-
mött főgymnásiumban. Majd ha
meglesz a három teljes közép-
iskola, az én nézetem szerint is a
városnak okvetetlenül gondos-

kodnia kell egy hat vagy négy
osztályu polgári fiu iskoláról
azok számára, kik nem szándéko-
znak a tudományos pályára lép-
ni. Így legalább segítve lesz a
a helybeli középiskolákon is, meg-
szünik a tulzsufoltság, elmarad-
hatnának a párhuzamos osztályok,
ha az ifjuság egyenletesen meg-
oszlik. Úgy hiszem, minden inté-
zetnek elég sok tanulója fog
akadni, miután Debreczen lakos-
sága köztudomás szerint újabb
időben részint beköltözés utján,
részint különféle hivatalok beho-
zatalával, vagy gyárak felállítá-
sával rohamosan szaporodik.

Nem hagyhatom szó nélkül
azt sem, hogy Kuthi ur algy-
mnásiumunk kiegészítését összefüg-
gésbe hozza az egyházpolitikai
törvényekkel, felhossa a feleke-
zetek és egyházak egymás közti
féltekenykedését és ezekkel kap-
csolatosan a hierarchikus moz-
galmakat, ezután így folytatja:
„Ily auspiciumok közt, kérdem,
tanácsos-e, rationalis-e a város-
nak, mint municipiumnak hozzá-
járulni ahoz anyagi és erkölcsi
áldozatokkal, hogy egy újabb
felekezeti középtanoda létesüljön,
mely középtanoda felekezeti, pláne
szerzetesi voltánál fogva egyálta-
lában nem gyógyíthatná a létező
bajokat.”

Ezen szavaira röviden azt
válaszolom, hogy nagyon is ratio-
nabilis és érthető, ha Debreczen
sz. kir. város saját jól felfogott
érdekében anyagi és erkölcsi ál-
dozatokkal hozzájárul algygymna-
siumunk kiegészítéséhez, a mint
azt a multban is annyi évtizede-
ken keresztül nemes lelkűen ese-
lekedte, valahányszor tanintéze-
tünket esapás érte, vagy szorult
anyagi viszonyok közé jutott.

Debreczen szab. kir. város,
melyben mi piaristák már 1719.
óta teljesítjük a nevelés és taní-
tás nagy művét, nagyon jól ismer
bennünket, ismeri békeszerető és
önfeláldozó munkálkodásunkat,
tudja, hogy a felekezetek közt
viszálykodást soha elő nem idéz-
tünk, hanem alapítónk, Kalazanti
szent József intentiója értelmében
a reánk bizott tanuló ifjuságot
valláskülönbség nélkül neveltük
valláserkölesösen és hazafias szel-
lemben, a szükséges ismeretekre
pedig a kor követelményeinek
megfelelőleg, az időről időre ki-
adott országos tanterv szerint ta-
nitottuk; a politikát azonban soha
be nem vittük iskoláinkba.

A mi tanintézetünk nem fele-
kezeti, hanem kegyes tanító rendi
jellegű gymnásium, a melyet a
magyar kegyes-tanítórend az ala-
pítványok csekélyisége miatt évről-

T Á R C Z A.

Elkallódott tehetségek.

Irta és a Csokonai-körnek 1896. nov. 17-én
tartott diszülésén felolvasta:

Eötvös K. Lajos.

Epen most esztendeje, a Csokonai-
emlékünnepe közvacsoráján a debreczeni
egyetem nagy hivatásáról, de egyszer-
smind annak szükségéről beszélgetvén,
hogy a közép- és szakiskolák legkülön-
félőbb nemeinek egy területen fentartása
álljon a Gondviselés jó eszközeül a külön-
féle életpályákra elhivatott (predestinált)
új nemzedék képzésére, előhozakodtunk
mind olyan példákkal, melyek az isten-
adta tehetségek kiművelésének áldásos
sikereit mutogatják, mind pedig számos
oly tapasztalattal, mely a tehetségeknek
iskola közelléte híján sajnos elkallódásáról
tanuskodik.

Az elkallódott tehetségek néhány
alakját én is bemutattam, mire a körünk
elnökségét is magába foglalt illustis asz-
taltársaság nyomban felhitt, hogy hasonló
tárgyu felolvasást tartsak a Csokonai-
körben. Az igen tisztelt elnökség most

parancsolt velem, pedig ez ünnepélyes
alkalom, a Csokonai Vitéz Mihály szüle-
tésnapjára rendezett évi közülés vagy
Csokonai-vonatkozásoknak kínál teret (mit
mélton betöltött már az elnöki megnyitó
beszéd, vagy eszméknek és eszményeknek
hódító versenyére nyit sorompót, de itt
meg csak felolvasó társaim mérkőznek),
vagy végre aktuálitást kíván meg, a mit
talán egy kis jóakarattal fölatalálhatni az
én szerény fölolvadásomban is, az „iskolák
városának” egyetem-, közép-, szak- és
polgári iskola — alapítással foglalkozó
jelen évadán; habár csak árnyképekkel
fokozom a fényt, mit az új meg új isko-
laalapítások szükségének napirenden levő
kérdésére kell vetnünk.

Mert csak a szabályt szentesítő ki-
vételül tekinthetjük egy-egy lángésznek
iskola nélkül, jobban mondva a maga
nehéz iskoláján áthatolva érvényesülését.
A tehetség, még a kiváló tehetség is is-
kolára szorul és pedig megfelelő irányu
iskolára; e nélkül elkallódik, a semmi-
ségbe vész, mint a csillagok kimért pálya
futása nélkül szükölködő meteor.

Fájdalmas alkalomszerűség indit ily
szabály-megerősítő kivételül a Mun-

kácsi Mihály példáját állitnom egy pálya
társával szembe, az őseréjü, két világ-
részben ünnepelt és ma két világrész ki-
nos aggodalmával környezett magy festő-
művészt, ki emberfölötti öniskolázással
felöltött korában pótolta az iskolai általá-
nos és szakműveltség hiányát.

Szegény üstökös csillagunk, esodás
pályafutásod nyomán fény áradt és ez a
fénykéve, a munkatelhetetlen dicsőség
kerget a halhatatlanságba s hajh, talán
időelőtti halálba. Szegény Munkácsi Mi-
hály . . . szegény Lieb Miska!

Személyesen csak mint Lieb Mis-
kát ősmertem. Pár esabai fiuval laktam
együtt Budapesten az Ősz-utczában. Hoz-
zájuk állított be asztaloslegény földijök,
kinek az én szobácskám nyujtott néhány
napra szállást. Már akkor magával hozta
a „Tengeri pattogatást” és egy vázlatot,
ha jól emlékszem a „Husvétii öntözést”
És magával hozta a makaes szemgyul-
ladást, a mikor hasonlóval birkózzván én
is: a vakvezető világtalan módjára együtt
jártunk Hirsehler szemorvoshoz. Tőlünk
távozva, még csak pár hónapot töltött
Budapesten, Lotznál és a muzeum kép-
tárában; azután elment Bécsbe, Mün-

évre nagy áldozatok árán sajátjából tart fenn, mert az az állami segély, melyet a rajz és tornatanár fizetése, a tanszer-, házi, hivatali és irodai átalány igénybe veszik, a rendes körülmények között két tanár eltartására sem elegendő, viszont az állam ezen átalányok fejében tan s felvételi díjak ezimén többet kap, mint ad.

Már most daczára ezen általunk hozott nagy áldozatoknak soha ki nem zártuk a más vallásukat, sőt a szegény sorsu és jó előmenetelűeket tandíjengedésben is részesítjük, soha nem jelentettük, hogy előbb fogadjuk be a r. kath. gyermekeket és azután, ha marad még hely, jöhetsz te ref., luth., és zsidó gyermek, noha azt teljes joggal tehetjük volna épügy, mint az ev. ref. főgymnásiumban. Nem tettük, hiszen jelenlegi intézetünkbe jóval harminczan felül más vallásu tanuló jár, kiket egyformán szeretünk, nevelünk és tanítunk, ámbár ugyanannyi róm. kath. fiu kiszorult; nem tehetjük ezután még kevésbbé, miután elfogadtuk Debreczen szab. kir. városnak a közvagyonból följánlott nemes adományát.

Irtam válaszomat sine ira et odio.

Cserhalmi József,

a piarista gymnasium igazgatója.

— **Belföldi hir.** (Az utolsó pótválasztások) Orosházán 52 szótöbbséggel a szabadelpárt jelöltjét gr. Zay Miklóst választották meg Veres József függetlenségével szemben. Mohácson a szabadelvű Stajevics győzött a nemzeti párt jelöltjével szemben.

— **Külföldi hir.** (A békitő csár.) A Daily Chronicle szerint a csár Párisba utaztában kísérletet tett, hogy Franciaországot Németországgal kibékítse. Vilmos császár kijelentette a csár előtt, hogy ő kész valamit tenni, a mi enyhítő ir volna a Franciaországon ütött sebekre, ha ez Németország tekintélyének sérelme nélkül történhetik. Megjegyezte a császár még azt is, hogy Bajorország, Baden és Württemberg kész Elzász-Lotharingia autonómiáját elismerni. Faure elnök tudatta a csárral, hogy ez idő szerint nem lehet remélni, hogy a közvélemény az elvesztett elzász-lotharingiai tartományokra nézve megváltozhatnék.

A kisipari hitel országos szervezése.

Debreczen, november 20.

III.

A „Központi Hitelintézet“ első teendője, hogy megalakulása után a kisiparos hitelszövetkezeteket úgy a fővárosban, mint leginkább a vidéken mindenütt megalakítsa, nevezze azoknak nemes tanácsadója legyen, hanem azokat tényleges anyagi támogatásban részesítse. Kisebbszövetkezeink a vidéken, a legtöbb esetben azért nem tudnak fölvirágozni, mert hiányzik a kellő tőkéjük, vagy a hol ezt — leginkább az igazgatóság egyetemleges felelőssége mellett — megszerzik, oly magas kamatot kell fizetniök, hogy tagjaiknak csak 8—10% mellett adhatnak kölcsönt. Az iparos szövetkezetek jövője függ attól, hogy mindjárt megalakulásuk után kellő tőkével és pedig mi földolog, olesó tőkével láttassanak el.

Ezen kettős kívánalomnak a központ azonban csak úgy felelhet meg, ha viszont az egyes szövetkezetek részéről oly erkölcsi és anyagi biztosítékot nyer, mely lehetővé teszi, hogy a kisebb szövetkezeteknek nyújtott kölcsöneit lehetőleg kis kockázattal helyezhesse el.

Melyek lehetnek ezen biztosítékok? Az erkölcsi biztosítékot megnyerjük, ha azon testületek közvetítéséhez fordulunk, melyek első sorban hivatottak, hogy ily szövetkezetek alakításánál közreműködjenek és azok vezetésében részt vegyenek.

Ilyenek az ipartestületek, kereskedelmi és iparkamarák.

Az ipartörvény az ipartestületek szervezésénél már feladatokul tüzte ki az ily szövetkezetek létesítését. Hazánkban — noha iparosaink még mai napig sem barátkoztak meg egészen az ipartestületek eszméjével — ma már közel 300 ipartestület működik. Ezek szolgáltatják azon kiváló férfiakat, kik helyi ismereteik, egyéniségüknél fogva alkalmasak, hogy ily szövetkezetek élére álljanak és azoknak önzetlen, humánus működéséért biztosítékot nyújtanak. Az ipartestületi titkárok, jegyzők állásuknál és képzettségüknél fogva a vezetésnél nagyon üdvös szolgálót tehetnek. A hol ipartestület nincsen az iparos körök, ipartársulatok képeznek az egész szervezetnek gerincét.

Tekintélyes és előkelő befolyás jutna a Kereskedelmi és Iparkamaráknak, melyek kiválóan hivatottak, hogy ily mozgalmakban részt vegyenek! De támaszkodhatunk az országban már meglévő majdnem 900 hitelszövetkezet jó részére, a melyek a Központi Hitelintézettel kapcsolatba lépve, közvetítők volnának az iparosok részére nyújtandó hitelnek. A hol az iparosok kis száma következtében ily szövetkezet alakítható nem volna, létesíthetők a vegyes szövetkezetek, melynek tagjai az iparosokon kívül a kiskereskedők, kisebb gazdák is volnának, a kik méltán igénybe vehetnék ezen szervezet jótéteményeit.

Ezen felsorolt testületek erkölcsi biztosítékául szolgálhatnak a szövetkezetek önzetlen, becsületes vezetése iránt. De szükséges ehhez az anyagi garancia is. Külföldön az ily szövetkezetek hitelképességét a korlátlan, egyetemleges felelőség adja meg, vagyis a midőn a tagok egy közösen felveendő kölcsönösszegért valamennyien egyetemleges készfizető kezesiséget vállalnak. Ez ugyan a legegyszerűbb megoldás volna, de sajnos, a mi viszonyaink, közönségünk bizalmatlansága mellett erre gondolnunk sem lehet. A gróf Károlyi Sándor vezetése alatt álló „Hazai szövetkezetek Központi Hitelintézete“ a vele kapcsolatba lépett gazdaszövetkezeteknél a felelőség más módját alkalmazza. Minden tag a jegyzett üzletrész háromszorosaig vállal felelősséget. Tehát 1 50 frtos részjegy tulajdonosa a befizetett 50

chenbe, Düsseldorfba, Párisba, Luxemburgba, meghódított két világrészt esodás művészetével; azután haza akarta hozni összes diadaljelvényeit, hogy nemzeti művelődésünk oltárára áldozza, határtalan alkotó erejének minden újabb eszetvonásával. De bírja e tovább Herkules keze azt a világhódító kiesike fegyvert? Jó a magyarok istene, áldott a Gondviselés: a kór hatalma megszegyenül nemzetünk hő imája előtt.

Hadd gyógyuljon, hadd pihenjen s térjen vissza édes hazájába a legnagyobb magyar festő művész: mi tekintsünk vissza 1864-be, a nemzeti muzeum képtárában másolható Lieb Miskához, kinek ott tanulmányozó versenytára volt a Kegyes Jóska, ez a böleskei fi „elkallódott tehetség“. Egy hónapig együtt dolgoztak, azután hazakerült zsellértelkéhez a Jóska legény, Miska pedig elindult a halhatatlanság üstökös-pályafutására. Hej, Kegyes Jóska, ha kend akkor nem éri vala be egy hónapi tanulással?! ha előbb és utóbb pallérozta volna magát?! ha az Évike, meg a zsellértelek le nem köti?! talán nem forgácsolódott volna el mint az üstököstől elszakadt hullócsillag.

Mert nagy tehetség ám a jó Kegyes József. Az ötvenes évek legelején tanult, amint tanulhatott a böleskei kisiskolában: írást, olvasást, a Hármas Kis-tükör-beli tudományokat, meg — — a jámborságáért vele kötekedő pajtásoknak torzképekben megörökítését. Ezek, meg a kis virágos kert, meg a kosárkötő-festette tarka ákombákomok voltak művészetének járó szalaga. Mikor pedig megpillantotta a nagytiszteletű urnál a Vasárnapi Ujság legelső számát és abban az Omér basa gyermekversekben is megénekelte népszerű alakjának lovastul együtt bemutatott rajzát, végleg eltökélte, hogy piktor lesz ő is. A „dolog“ elől bujkáló, és papir vagy épen vászon hiányában a kerítésekre és falakra ácsplajbászszal rajzoló fiu ellen támadt bosszuságát elnyelte az apja, mikor a nagytiszteletű ur kidicsérte a „dologkerülőnek“ talantumát, de váltig iparkodott az ekéhez szoktatni, mondogatván: „maszkurálásból meg nem élsz fiam!“

Megélt biz ő. Ön-, kréta- és tollrajzokkal, pár év mulva már aquarellekkel egészen elárasztotta a faluját s a szomszéd helységeket. Olesó szent képei

kapósak lettek. Innen-onnan legényember volt már, mikor egy dilletans festő urfi beavatta az olajfestés titkába. Első olajfestményét apámnak készítette, érdekes, hogy Debreczen inspirálta Kegyes: Orlai képe után az „Egy telem Debreczenben“ költeményt illusztrálta. Viz- és olajfestésű arcképei kapósak voltak; akadt mindig megrendelőre, ha néha kötekedő is, pl. mikor egy ur 10 pengőt (hallatlan összeg!) ígért neki, ha fest számára egy tál savanyu bablevest. Kegyes nem hátrált meg, festett bablevessel teli tálal melynek a szélére két veréb száll; az egyik mohón belekóstolt már az étekbe, de brrr! olyan savanyu az, hogy minden szál tolla égnek mered tőle. — Nemcsak a 10 pengőt szerezte ezzel Jóska, meg, hanem az akkor dicsősége delelőjén hangversenyző Reményi tetszését is, a ki felajánlotta, hogy 800 forintot összehegedül neki, csak menjen 2 évre ki Münchenbe, De az Éva, de a szive nem eresztette a jámbor legényt; csak arra tökéltte nagynehezen magát, hogy hát jó, fölmegy egy egész hónapi tanulmányozásra a fővárosba.

(Folyt köv.)

forintján kívül még 100 frttal vállal kezesseget a többi tagokért. De ennek a gyakorlati kivihetősége is meg van nehezítve iparosainknál, a hol a vagyoni állapot az egyes tagok között oly nagyon különböző, nem úgy mint a gazdáknál, a hol mindegyiknek valami vagyona van. Az iparosszövetkezeteknél oly formát kell keresnünk, mely egyfelől biztosítékot nyújt a központ részére, de másfelől alapját úgy kell megvetnünk, hogy azok önálló továbbfejlődése és fennállhatása biztosítva legyen. A Központ csak a mozgató erő, a megindító, de magának a szövetkezetnek kell oly nevezet adnunk, hogy megindítva önmagától is mozogni tudjon.

Hazánkban a szövetkezeteknek két formája tudott leginkább gyökeret verni. Az egyik meghatározott összegre szóló részjegyekből gyűjti rendszerint kis, de állandó alaptőkéjét. Ezek állandó alaptőkéjükkel állandó biztosítékot nyújthatnak a központnak, de folytonosan idegen pénzre levén szorulva, nem mozoghatnak és rendszerint drágák. Ezekkel szemben vannak a városunkban is nagy virágzásra jutott, kölcsönös segélyező egyletek, melyek szövetkezeti tőkéje a tagok heti befizetéseiből áll és önmaguk teremtik elő üzleti tőkéjüket. Egyfelől az apró betétekkel fejlesztik a takarékosági szellemet, másfelől a hitelre szoruló tagoknak az összegyűjtött tőkéből olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket nyújtanak. Az adósk ezen részletfizetése megkönnyítik adósságának visszafizetését, de másfelől hétről-hétre csökkentik a szövetkezet kockázatát az egyes tagoknál. Könnyebben adhatják még néhány tagoknak is kölcsönöket és kockázatuk kisebb. De ezen befizetések a keresk. kockázatát is csökkentik és ezért ezen formánál a tagok szívesebben és könnyebben vállalnak kezesseget is. Itt tehát az önszegély és kölcsönösség a szövetkezeti eszme ezen két vezér elve leginkább érvényre jut.

Ezen szövetkezetek veszteségei is csekélyebbek, biztonságunk és hitelképességek tehát nagyobb is, a mi fő, a szükséges tőke legnagyobb részét önmaguk szerzik meg és így a Központ ezeket leginkább támogathatja.

Nem lehet ezélem már most a részletekbe belenyulnom. Csak a közfigyelmet és különösen a közvetlen érdekelt körök figyelmét akartam felhívni azon nagyobb szabású mozgalomra, mely a kisiparosok hitelének szervezése ügyében megindult. Csak reá akartam mutatni azon utra, melyen ezen ügynek haladnia kell, ha sikert elérni akarunk. A kormány részéről a legnagyobb jóakarattal találkozik ez ügy. Nemcsak tetemes anyagi áldozatokat kész a kormány hozni, hanem biztosítaná a legmesszebb menő kedvezményeket, biztosítaná azon adókedvezményt is, mely az 1880. LX. t.-cz.-ben meg van állapítva. Különösen jelenlegi kereskedelemügyi miniszterünk báró Dániel Ernő részéről várhatjuk a legnagyobb mérvű támogatást, a ki maga hívta föl iparosainkat, hogy az erre vonatkozó tervezetet nyújtsák be hozzá.

A teljes sikerhez azonban kettő szükséges. Először, hogy iparosaink ne kalandozzanak az utópiák országában, ne kívánjanak olyasmit, a minek keresztülvihetősége és sikere iránt kellő biztosíték nincsen, vagy ne kívánjanak egyszerre olyan megoldást, olyan tőkét, mely anyagi erővel összhangban nincsen. De szükséges másodsor, hogy iparosaink maguk is cselekedjenek, erkölcsi és anyagi erejükkel hassanak oda, hogy a mozgalom meginduljon. Mutassák be saját erejüket és mutassák meg mindenképp, hogy akarnak és tudnak magukon segíteni. Csak így fog teljesülni a szövetkezetek régi, de igaz jelszava: segíts magadon és az Isten is megsegít.

Dr. Szántó Sámuel.

Kitüntetett kiállítók.

— A debreczeni kerületben. —

Debrecen, november 20.

I.

Egy 222 oldalra terjedő vaskos füzet közli az ezredéves országos kiállítás összes kitüntetéseit, amelyeket részint a kiállítás jury-tanácsának javaslata alapján a kereskedelemügyi miniszter, részint maga a jury tanács, részint a történelmi főcsoportban külön szervezett nemzetközi jury adományozott.

E füzetből alább közöljük azon kiállítók névsorát, akik a debreczeni kerületi bizottság, illetőleg a debreczeni kereskedelmi és iparkamara területén laktak. E hosszú lajstrom is ékesen tanuskodik amellet, hogy Debreczen és a hozzá tartozó nagy vidék derekasan megállotta helyét a világ bámuló szemei előtt lefolyt országos versenyben; fényes bizonyosságot tesz arról, hogy nem volt hiábavaló az a fáradság, melyet a kerületi bizottság vezetői és tagjai kifejtettek, sem az az áldozat, melyet Debreczen a kiállításon való méltó részvétel érdekében meghozott.

A csoportok sorrendjében egymásután közöljük a debreczeni kerület kiállítóinak megítélt kitüntetéseket, amint következnek.

Állami érmet nyertek.

Aranysban:

Frohner és Krémer, Szabó Lajos és társai Nagy-Léta.

Ezüstben:

Badár Balázs fazekas M.-Tur. Debreczen szab. kir. város erdészete. Debreczen sz. kir. város törvényhatóságának középítkezései. Gaál Sándor magyar szücs Kis-Ujszállás. Löfkovics Arthur ékszerész és aranyműves Debreczen. Steinfeld Mihály Macs.

Történelmi főcsoportban.

(Az e czélra szervezett külön nemzetközi jury által megítélve.)

Millenniumi nagy érem:

Debreczeni ev. ref. kollegium. Debreczen szab. kir. város közönsége.

Kiállítási érem:

Debreczeni ev. ref. egyház. Máramaros-szigeti ev. ref. lyceum. Perényi Zsigmond br. N.-Szöllős. Széll Farkas Debreczen. Thaly Kálmán.

Elismerő oklevél:

Bagaméri ev. ref. templom. Beregvármegye közönsége. Blaskovics Gyula nagybánya. Csokonai-kör Debreczen. Debreczeni kerületi történelmi bizottság. Erőmihályfalvai ev. ref. egyház. Fintha Miklós Turkeve. Hajdúvármegye közönsége. Huszti ev. ref. egyház. Jász-Nagy-Kun-Szolnokvármegye közönsége. Kőrödi Sándor Beregvármegye közönsége. Perényi Zsigmond br. Nagy-Szöllős. Pollák Ignác Turkeve. Szabolcsmegye közönsége. Szatmári püspöki könyvtár. Szatmár város közönsége. Szilágyi István M.-Sziget. Turterebesi ev. ref. templom. Ugocsavármegye közönsége. Vay Adám gr. Berkesz. Vay Olivér gr. Berkesz. özv. Zámbo Györgyné N.-Bánya. Zoltai Lajos Debreczen.

Közreműködési érem:

Kupa Árpád Turkeve. Az országos kiállítás jury tanácsa által megítélt kiállítási kitüntetések:

Diszoklevelek.

„Klotild“ első magyar vegyipar részvénytársaság Nagy-Boeskó, új iparág meghonosítása és nagybani termelések. A magyar szesziparosok együttes kiállításában részt vett: Bogáti Pécherer József NyirBogát; Klein Lipót Szinyér váralja; Mandel József és társai Nyirbátor; Schwartz Mór Mátészalka, a szeszipar fejlesztése terén szerzett országos érdemeiért. — A malmok gyűjteményes kiállításában részt vett: *Isván* gőzmalom társulat Debreczen, a magyar malomipar világhírének főtartása és fejlesztése körül szerzett érdemeiért. — Schönborn-Buchheim Ervin gr. munkács-szent-miklósi uradalma, nagybani termelési és kiváló vadászati gyűjteményért.

I. A. csoport. Képzőművészet.

Elismerő oklevél.

Bosznai István, a debreczeni ev. ref. főgimnázium rajz tanára.

I. B. Csoport. Előadó művészet.

Közreműködő érem.

Schmidt Sámuel hangszerkészítő Debreczen.

II. Csoport. Közművelődés.

Kiállítási érem:

Beregvármegyei magy. közművelődési egyesület, Beregszász, elért jeles eredményekért. Szatmármegyei Széchenyi társulat, Szatmár-Németi nagy tevékenységért.

Elismerő oklevél.

Csokonai kör, irodalmi és közművelődési egyesület, Debreczen, hasznos működésért, Gönczy, tanügyi és népoktatási egyesület, Debreczen.

III. Csoport. Közoktatásügy.

Millenniumi nagy érem.

A debreczeni ev. ref. egyház népiszkolái sok oldalú és kiváló munkásságért.

Kiállítási érem.

Ágost. ev. népiszkola Nyiregyháza, rendszeres működésért. Debreczeni zenede, a zeneművészet rendszeres fejlesztéséért. Kassai Nándor főreális. tanár Nagyálló haladásért. Spolarich János polgári iskolai rajztanár Nagyszöllős, jó munkáért. Szirmayné — Mészáros Jusztina Debreczen, jó ízlés és iparművészeti haladásért.

Elismerő oklevél:

Erzsébet kisdédóvó egyesület intézete M.-Sziget, hosszú működésért. Ev. ref. jogakadémia Debreczen, haladásért. Ev. ref. felsőbb leányiskola Debreczen, módszeres tanításért. Ev. ref. tanítóképző intézet Debreczen, iparkodásért. Ev. ref. főgimnázium Debreczen, haladásért. Ev. ref. főgimnázium Kis-Ujszállás, haladásért. Felső kereskedelmi iskola Debreczen, haladásért. Nőiipariszkola Debreczen, buzgó törekvésért. Nőiipariszkola Nyiregyháza, buzgó törekvésért. Piller József áll. isk. igazgató tanító Tisza-Ujlak, fontos javításért. Papnevelő intézet igazgatósága Szatmár, szorgalomért. Schubert Géza igazgató-plebános Akna-Szlatina, jó vezetésért. Tóth Károly ev. ref. leánytanító Debreczen, új irányu működésért.

Közreműködők érme:

Káldor Agoston tanár Szolnok. jeles rajztanításáért. Kovaliczky Antal főreális-kolai tanár Debreczen, ügybuzalmáért. Némethy Lajos ref. lelkész, iskolaszéki elnök Debreczen, ügyes vezetésért. Serly Ferenc elemi iskolai igazgató Beregszász, szorgalomért. Schröber Emil dr. főgimn. tanár Szatmár, jó munkájáért. Ujházy Aladárné felső leányisk. tanítónő, M.-Sziget, módszeres tanításért. Vraneyzany

Janka állami felső leányiskola tanítónő M.-Sziget, szép eredményért.

(E helyen említjük meg, hogy Csánky József városunk szülötte, ki a város segítségével képezte ki magát, a zalatnai kőfaragó és kőcsiszoló szakiskola igazgatója helyes irányu vezetésért szintén közreműködési érmet kapott.)

IV. A. és IV. B. Csoport. Egészségügy és gyermeknevelési ügy.

Versenyen kívül:

Bajfalu, kir. bánya és kohókinostár, N.-Bánya.

Millenniumi nagy érem.

Pécsi Dani dr. tehénhímlőtermelő intézete Turkeve, a közegészségnek tett kiváló szolgálatáért.

Kiváltsági érem.

Bikszádi gyógyfürdő, tulajdonos Szentiványi Gyula, haladás, verseny és kivitelű képességért.

Elismerő oklevél.

Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye, a közegészségügy terén kifejtett tevékenységeért.

VI/A. Csoport. Mezőgazdaság.

Versenyen kívül.

M. kir. gazdasági tanintézet Debreczen.

Millenniumi nagy érem.

Debreczeni gazdák, kiváló gazdasági haladásért. Hajdumegyei gazdák, gazdasági nagy mérvű haladásért.

Elismerő oklevél

Beregmegyei gazdasági egyesület, közhasznú működésért. Boros Bálint Szatmár, jó termelésért. Debreczeni gazdasági egyesület közhasznú tevékenységért. Búd-szent-mihályi gazdakör, közhasznú tevékenységért. Domahidy István Domahida, jó termelésért. Hahn S. és M. B. Schön földbirtokos Madaras, jó termelésért. Hajdúvármegye gazdasági egyesület, közhasznú tevékenységért. Horthy Vilmos Szőlős Vég Árdó jó termelésért. Jász-nagy-kun-szolnokmegyei helyi bizottság, a vármegye termelését feltüntető terménykiállításért. Karczag város, jeles minőségű termelvények és gazdasági haladásért. Kohn Jakab gyáros Debreczen, jó termelésért. Kölcsei Kende Zsigmond Istváni, változatos termelésért. Nagybányai gazda-kör közhasznú működésért. Gr. Pongrácz Jenő Bashalom jó termelésért. Szatmári püspökség, mezőgazdasági haladásért. Szatmármegyei gazdasági egyesület, változatos gyűjteményért és a házi ipar előmozdításáért. Tiszavidéki gazdasági egyesület, Nyíregyháza, közhasznú tevékenységért.

Közreműködők érme.

Ferenczy Ferenc gazdasági tanár Debreczen. Müller Ottó dr. gazd. tanár. Debreczen, Szűcs Mihály gazdasági tanintézeti igazgató Debreczen.

(Folyt. köv.)

Egyházkerületi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, november 20.

Harmadik nap.

A mai harmadik napon elég szép érdeklődés mutatkozott a közgyűlés tárgyalásai iránt s különösen egy szép jelenet emelte a közgyűlés hangulatát.

Gróf Degenfeld József főgondnok a közgyűlés elején meleg szavakban üdvözölte Kiss Áron püspököt, mai 81-ik születés napja alkalmából.

A megkapó, szép jelenet után azután

ismét hozzá fogtak a szorgalmas tárgyalásokhoz s vitatkozásban sem volt hiány. A közgyűlés legjobb szónokai gyakran szálltak sikra álláspontjuk érdekében.

A közgyűlés lefolyásáról különben tudósítunk az alábbiakban számol be:

*

A közgyűlés mai harmadik ülését fél tíz órakor nyitották meg Kiss Áron püspök és gróf Degenfeld József társelnökök.

A megnyitás után gróf Degenfeld József elnök felemelkedvén meleg, szép szavakban üdvözölte Kiss Áron püspököt, a mai 81-ik születés napja alkalmából. Szavaiban ecsetelte azt a meleg ragaszkodást, a melylyel az egyházkerület minden egyes tagja forrón szeretett püspöke iránt viseltetik.

Beszéde után, a melyet a közgyűlés tagjai felállva hallgattak végig zajos, szünni nem akaró éljenzés hangzott fel, majd mindannyian meleg kézzorítással üdvözölték az ősz főpapot.

A megható, szép jelenet után Tóth Sámuel főjegyző olvasta fel a tegnapi közgyűlés jegyzőkönyvét, a melyet egyhangulag tudomásul vett a közgyűlés.

Ezután a tárgysorozat egyik legfontosabb pontja, a kollégium pénztárának kezelési szabályzata került tárgyalás alá.

A szabályzat, a melyet Kiss Albert elnöklelte alatt egy bizottság készített el, nyomtatásban lett a közgyűlés tagjai között szétosztva.

A javaslat részletes tárgyalása hosszabb vitákat provokált, több módosítás történt abból.

Az általános határozatoknál az első pontot úgy módosították, hogy a pénztár helyiség kinyitását, bezárását és tisztogatását valamelyik tisztviselőnek jelen kell lennie s ezért első sorban a pénztárnok felelős.

Számos apró, stiláris módosítás mellett a pénztárnoki minősítésnél a javaslat következő szövege: „A könyvvezetésben való képzettséget bizonyítvánnyal igazolja. Ilyen képesítés hiányában azt 3 hónap alatt utólagosan is megszerezni köteles.”

A gazdasági tanács e pontra vonatkozólag javasolja, hogy annak második része egyszerűen hagyassék ki.

Ezzel szemben Kiss Albert az egész szakasz bennhagyását kéri, mert azt tartja, hogy esetleg két pályázó közül az egyik bir a szükséges minősítéssel, de nem olyan megbízható mint a másik, a kinek a megkívánt kvalifikációja nincsen meg. Ilyenkor azután e pont meghagyásával a közgyűlés nem lenne egész megköthető.

György Endre és Isaák Dezső ellenkező véleményen vannak, nem látják szükségét a kérdéses pont megtartásának.

Hosszabb vita után a közgyűlés a pont kihagyását határozta el.

A kollégium pénztárának elfogadott kezelési szabályzata 1897. július 1-én lép életbe.

A pénztárnoki és könyvvezetői állásra vonatkozólag a pályázat kiírását határozta el, míg a kollégiumi és egyházkerületi ügyészi állásnak egy személyben azonnali betöltése lett kimondva Lengyel Imre javaslatára.

A titkos szavazás tartamára az elnök az ülést felfüggesztette.

A szavazás eredménye az lett, hogy Márk Endre 29, Szinay Gyula 15, Nagy Ferencz 7, Dr. Nagy Lajos 3, Dr. Kola János 2 és Medve Kálmán 1 szavazatot kapott s így az abszolút többség nem lévén meg, gróf Degenfeld József főispán, Márk Endre és Szinay Gyula között új szavazást rendelt el, a melynek eredményképpen Márk Endre 41 szavazatot, Szinay Gyula pedig 16 szavazatot

kapott s így az egyházkerület és a kollégium ügyészevé Márk Endre 25 szótöbbséggel megválasztott.

Az új ügyész a holnapi közgyűlés alkalmával teszi le a hivatalos esküt.

A szavazás eredményének kihirdetése után Elek Lajos jegyző olvasta fel a főiskolai gazdasági tanács jegyzőkönyveit és javaslatait, amelyeket a közgyűlés egyhangulag tudomásul vett.

Igen érdekes és nagy fontosságú tárgy került ezután sorra: a bölcsészeti fakultásra jelölt alapok jogi természetűe.

Márk Endre, Sass Béla és Elek Lajos a főiskolai gazdasági tanács nevében, ebben az ügyben előterjesztést tettek a közgyűlésnek, a melyben kimondták, hogy a rendelkezésre álló régebbi alapok nem használhatók valamennyien fel a bölcsészeti fakultásra.

Ezzel szemben Kiss Albert a régebbi alapok között nagyon sokat talál olyat, a mely a bölcsészeti fakultás alapján felhasználható volna, mert az már régebben oda is adták. — A főiskolai gazdasági tanács javaslata alapján a bölcsészeti fakultás létesítése nagy visszavetést szenvedne s nem akarja, hogy az alapokat összezavarják, mert ezáltal a bölcsészeti fakultás alapjai elnyeletnének s ezért a következő indítványt terjeszti a közgyűlés elé: „Indítványozom, hogy a közgyűlés utasítsa a főiskolai gazdasági tanácsot és a főiskola szellemi és anyagi ügyeinek megvizsgálásával megbízott küldöttséget, hogy a főiskola jövő évi költség előirányzatának készítése alkalmával a közgyűlés megbízása értelmében „egyetértőleg” tegyenek eleget s hogy a közgyűlés a főiskolai gazdasági tanács jelentésének tárgyalását a következő egyházkerületi közgyűlésre halassza el.”

Elek Lajos a főiskolai gazdasági tanács javaslata mellett szólalt fel s hosszabbban érvelt a javaslat álláspontja mellett.

György nem tartja helyesnek a Kiss Albert indítványát, hanem a maga részéről azon módosítást terjeszti be, hogy a főiskolai gazdasági tanács és a szellemi és anyagi ügyek megvizsgálásával megbízott küldöttség egyetértőleg egy újabb megfelelő javaslatot készítsen a régebbi alapok jogi természetére vonatkozólag.

A közgyűlés felállással történt szavazás utján nagy többséggel a György Endre módosítását fogadta el.

Több, kisebb fontosságú iskolaügy került ezután tárgyalás alá, a melyek minden vita nélküli egyhangu elfogadásal nyertek elintéztést.

Dél felé annyira megcsappant az érdeklődők száma, hogy alig maradtak mintegy huszan a tárgyalási teremben.

Kevéssel egy óra előtt zárta be gróf Degenfeld József elnök a közgyűlés harmadik napját holnap reggeli kilenced óráig.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényeséknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az irattárfelvilágosításokat át hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

— **A kollégium új ügyésze.** A mai egyházkerületi közgyűlésnek egyik legérdekesebb határozata volt az, amelylyel a Könyves Tóth Antal halála által megüresedett egyházkerületi és kollégiumi ügyészi állást betöltötte. Nagy szavazattöbbséggel Márk Endrét, ez erős vallásos érzületű, buzgó és áldozatkész ügyvédet választották meg, akinek ez újabb kitüntetéséhez már ma sokan gratuláltak.

— **A zenekedvelők köre,** mely a múlt tél folyamán már bebizonyította életre valóságát, a mennyiben tagjai számára 4 rendkívül érdekes és élvezetes hangversenyt rendezett, az idén újra megalakult s tegnap este tartotta *Semonffy* Emil előnközte alatt első rendezőségi ülését. A múlt évi tagok legnagyobb része megtartotta régi helyét s csupán azok maradtak most távol, kik időközben városunkból elköltöztek s ezek helyeit is nagyrészt lefoglalta már a számos új jelentkező ügy, hogy az idej hangversenyek sikere eddig is biztosítva van. Az első hangverseny valószínűleg Deczember 11-én lesz, a többi három a jövő év elején. A rendezőség mindent elkövet, hogy a hangversenyek a múlt évi magas szín vonalt nem csak elérjék, hanem azt meg is haladják.

— **Legujabb szabadalmak,** A m. kir. szabadalmi hivatal a m. kir. kereskedelemügyi miniszterium rendelete alapján, a kereskedelmi és iparkamarának megküldte a szabadalmi leírások első 50 példányát és a további leírásokat is megfogja küldeni, megjelenésük sorrendjében. Már is érdekes dolgokra vettek ki szabadalmakat. Így a többek között: Eljárás fém papíron való mély nyomásra, készülékek hajtó szíjakkal előállítására, légmentesen záró fődél, jégcsokrény, sebvédő hüvely, ernyőbot, toléscsapóval ellátott zár, eszavarrakkal ellátott egytetemes mappa, hűtőtérhus eltartására, eljárás köröskörül diszített hengerelt vasoszlopok előállítására, légszűrő készülék papír és szövet számára, változtatható nyíló ablakok szerkezetén, italárusító automata, füstképződést megakadályozó tüzelőajtó, hajtómű velocipédekhez, javított eke, csővakaró stb. Statisztikai szempontból érdekes, hogy Németországból 15, Ausztriából 14, Magyarországon 12, francia, angol és olaszországból összesen 9 szabadalmat vettek ki. Mindazon kereskedők és iparosok, akik az újítások iránt érdeklődnek, ezen szabadalmak leírását a tárgyak rajzát a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetik. — Debreczen, 1896. november 18. Kereskedelmi és iparkamara.

— **Az Andaházi-Szilági intézet reformja.** Az egyházkerületi közgyűlés tegnapi ülésének volt még a késő déli órákban egy fontosabb természetű tárgya. Az Andaházi-Szilági intézet ügyében választott küldöttség jelentette, hogy ez intézetben alapos reformokra van szükség úgy a tanulmányi rendszer, mint az erkölcsi nevelés, valamint a felügyelet kérdésében, ezért évi 300 frt díjazással egy felügyelő tanár alkalmazását ajánlja, ki aztán naponként 1 órát volna köteles az intézetben tölteni. Uray Imre, Nadányi Miklós, Kiss Albert, Dóczy Imre, Lengyel Imre, Kallós Tivadar és Tisza Kálmán felszólalásai után a közgyűlés elfogadta a bizottság javaslatát, Tisza Kálmán által tett azon pótlással,

hogy az anyagi és szellemi ügyek végleges rendezése czéljából tekintetbe véve az anyagi helyzetet, a végrendeletet s a most következő egy év tapasztalatait, a jövő őszi gyűlésre a bizottság véleményes javaslatot terjeszzen elő.

— **Meghívás.** A helybeli izr. fiu és leányiskolában a szegény tanulók közt a téli ruha kiosztás f. hó 22-én, az az vasárnap d. e. 11 órakor fog megtörténni, mely alkalomra a t. cz. szülők, gyámok és iskolabarátok tisztelettel meghívotnak. Az iskola igazgatósága.

— **Pap-választás.** A néh. Lukács Ödön halálával megüresedett — nyiregyházi lelkészi állomást, — mint az most már egészen bizonyos — nem választás, hanem meghívás útján fogják betölteni. Mert a presbyteri gyűlésen bemutatott aláírási íven az ev. ref. egyház 317 szavazásra jogosított tagja közül 242-en aláírták a dr. Bartók Jenő debreczeni kollégiumi segéd-tanár meghívására vonatkozó indítványt. Ehhez képest a gyűlés felkérte Borbély Sándor, Kovách Gerő és Szikszay Pál presbitereket, hogy a meghívást és az adófizető egyháztagek névjegyzékét nyujtsák át Görömbey Péter esperesnek.

— **A Röntgen-sugarak és a vakok.** Szentáczios hírt táviratoznak Párisból, mely ha valóvá válik, az egész emberiségre örvedetes hatással lesz. Edison, a zseniális feltaláló, a New-York Herald tudósítója előtt kijelentette, hogy a Röntgen-sugarak segítségével a vakok visszanyerik látóképességüket, bármilyen stádiumban legyen is a látóképesség hiánya. Edison két világtalannal kísérletet tett és sikerült a Röntgen sugarak segítségével mindkettőnek látóképességét visszaszereznie.

— **Emlék-ünnepély.** A főiskolai énekkar szerdán d. u. 5 órakor szép ünnepélyt rendezett a főisk. énekkeremben Vajdai Nagy Lajos és neje Dobozi Erzsébet alapítványozók emlékére, kik 1863-ban szép összegű alapítványt tettek a deb. főiskola énekkarának. Az ünnepélyen ott voltak az alapítók rokonai s nagyszámu érdeklődő közönség. — Az ünnepélyt a főiskolai énekkar nyitotta meg gyászadalával s utána Balogh F. hittanár mondott gyönyörű beszédet, beszédével igazi gyönyört kelte a hallgatóságban. Ennek végeztével az énekkar adta elő ügyesen begyakorolt énekét, Petőfi imádságát, ezt követte a „Tihanyi ekhó” s utána a jobbnál-jobb magyar nóták, mely nóták előadásánál Mácsai Sándor ügyessége, tapintatossága újabb bizonyult. Ezzel az ünnepély véget ért.

— **„Katalin” táncestetély.** Közel négy éve már, hogy a debreczeni iparos ifjuság önképző egyesületének ügyei egy részét vezetem. Vezetésem alatt, egyrészt az egyleti élet mozgalmassá tétele, másrészt pedig az egyesület oly odaadással pártoló nagy közönség szórakoztatása czéljából több nagyszabásu nyilvános multság rendeztetett. E multságok majdnem mindenikén sajnálattal tapasztaltam azt a közönyt, mely az önálló iparosok részéről nyilvánult a látogatást illetően; e közöny okának mibenállása, megfejtethetlen talány maradt előttem. Sok, sok volna itt az elmondani valóm, melyeket itt elhallgatva, egy alkalmasabb időbe fogok feltárni. Ezuttal engedje meg nekem Debreczen város önálló iparososztálya remélnem, hogy e hó 22-én a Bika szálloda disztermében tartandó multság alkalmával le fogja vetni a közönyt s az ottani megjelenésével pártfogásra érdemesítendő azon egyesület, melynek, vagy ehhez hasonlóknak a kötelékébe egykor önök is tartoztak. Debreczen 1896. nov. 20. Kiss Sándor a vigalmi bizottság elnöke.

— **A közönség és ama „színházi botrány”.** Egy előkelő polgártól, aki családjával együtt kezdettől fogva bérlő a szin-

házban s tagja a színügyi bizottságnak is, a következő sorokat kaptuk: A „Csak párosan” cz. bohózat felett megindult vitát, azt hisszük nem lehet okosabban befejezni, mint úgy, kéressék fel a városi színházi bizottság, hogy adassa elő e darabot még egyszer a páros bérletben, (e napi bérlők a megindult hajsza miatt úgy sem kapták még) — és előadás után nyomban üljön össze a bizottság mondja ki ítéletét, levétessek-e a darab a műsorról vagy nem? — Színház-látogató.

— **A női kalap-dívat és a madarak.** A sok színű, ezer alaku női kalapoknak is, amelyek olyan ékes díszet képezik a nővilágnak, megvannak az árnyoldalai. Nem arra czélunk, hogy hát sok pénzbe kerülnek, hanem arra a tényre, hogy előbb-utóbb, de egyszer csak kipusztítják a színes tarka madárvilágot. Huszonöt év óta, hogy madártollat, sőt kis, madarakat egészben is női kalapok díszítésére alkalmaznak, és ez alatt átlagos számítás szerint csupán Angolországba évenként 25—30 millió darab különféle tarka madarat szállítanak. Európa többi részébe 150 millió darabra is felug a kalapdiszül küldött madarak száma. Így tehát 25 év alatt körülbelül 2000—2000 millió madarat pusztítottak el a női kalapok díszítésére. Ez még tűrhető volna, ha csupán a madarak kipusztításáról volna szó, de a madarak kiirtásával viszont a gyümölcsfák is kivesznek, mert a fákat a különféle rovarok ellen csak a madarakkal lehet megvédeni.

— **Zene-estetély.** A híres kisbögös, Dajna Balog Bandi és fia ujonnan szervezett jó zenekara holnap este és ezental minden szombaton Péter Pálnál, a Sas-utcai vendéglőben zene-estetélyeket fog tartani:

x **Mi történt az éjjel?** A Benoit-féle Salicyl-tapasz használata után megszabadultam tyukszemeimtől! Bérmentve kapható 25 kr. beküldése után Egger gyógyszerárában, a „Nádorhoz” Budapest, Váci-körút 17. sz.

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* sajtátudósítójától. —

Ő felsége Budapesten.

Budapest, november 20. Ő felsége a király hétfőn, f. hó 23-án megnyitandó új országgyűlés megnyitására Budapestre jön.

Oriási bányaszerencsétlenség.

Budapest, november 20. Kölnben a General Blumenthal tárnában óriási bányaszerencsétlenség történt, amelynél számos megsérültek. A mélységben egy vezetőt és 24 bányászt holtan találtak.

S z i n h á z.

(P.) Tegnap halhatatlan Csikynk egyik legjobb darabja „A nagymama” került színre olyan kitűnő előadásban, melyet megirigyelhetne tőlünk bármelyik fővárosi színpad is. A debreczeni közönség úgy látszik megtalálta a maga szintársulatát, s Komjáthy színgazgató, úgy látszik teljesen eltalálta a közönségünk ízlését mert nap-nap után mindig telt házat vonzanak a jó előadások, a mint hogy az este is zsufolt ház gyönyörködött a kitűnő előadásban.

Örömlőnkre szolgál constátálnunk, hogy ez a színidény jobb, sikerültebb, mint az összes előző idények s hogy ebben az érdem elvitázhatatlanul a Komjáthy színgazgatóé. „A nagymama” czimszerepét F. Csigaházy Etel játszotta. Bár eddigi szereplései után is megállapíthatjuk már, hogy a művész a jók között első sorban áll, a tegnapi est után ez a meggyőződésünk ha-

almanasan megerősödött. A nagy író bizonyára ilyenek képzelte ezt a nagymamát s ha — akinék ezt a szerepet írta — látta volna ezt, helyben hagyná alakítását. Olyan lebilincselő kedélyességgel, szeretettel, olyan bensőséggel alakított, hogy szinte sugárzott a jóságtól. Olyan kedves öreg nagymama volt, hogy mikor a szerető unokák csókolták, azt a nagy szeretetet mi is érezni véltük.

Gyönyörű jelenet volt mikor rég eltűnt kis unokáját már mint nagy leányt újra feltalálja, bizony sokaknak kiesalom szeméből könyet. Szép volt mikor megtudja, hogy unokája nem az ő kedvenczét szereti, hanem hajdani — mellőzött kedvesének az öcsését. Szép volt mikor hajdani kedvesét kiengeszteli s ez által lehetővé teszi, hogy az egymást szerető gyermekek boldogok legyenek. Remek alakításáért számtalanszor hozzák lámpák elő s a nagy közönség teljes elismeréssel adózott az ő művészetének.

Szabó Irma (Mártha) immár kedvence közönségünknek, ez estén nyújtotta eddigi alakításai között a legsikerültebbet. Az ő nagy tehetségét már sokszor méltányoltuk s ma ismét arra kényszerít bennünket, hogy őszintén gratuláljunk ehhez az alakításhoz is. Ez a szerepkör az, amire ő hivatva van, lelkülete, egyénisége ennek felel meg igazán. Kár, hogy más nemű szerepekre is kényszerítik, mert bár az ő kiváló tehetsége ott is jól nyújt, de ebben van igazán otthon szíve, lelke. Alig győzte a közönség tapsolni remek játékát s nem csak felvonásközökben, de nyílt színen is számtalanszor kitértek lámpák elé.

Kiss Irén (Seraphine) a salon comicák kiváló mintaképe a kinél jobbat ebben a szerepkörben a mi színpadunkon még nem látunk: ez estén mutatta be legjobb szerepét. Igazi művésztér, igazi művésztelenség kit nem az iskola nevelt sablon szerű szabványok szerint, hanem saját nagy tehetsége emelte arra az előkelő helyre melyet ma elfoglal.

És mert a mit alkot, arra a mintát saját egyéniségéből meríti, ebből következik, hogy alakítása sohasem utánzat, játéka mindig természetes s a finom ízlés határait soha át nem lépi. Csoda-e ha emyly kiváló tulajdonságáért úgy megszerette közönségünk? És e szeretetnek e kitüntetésnek jelei minden fellépésénél eléggé nyilvánulnak. Tegnap alakítása — ha több nem volna is — méltóvá tette őt a legnagyobb elismerésre: a nemzeti színház színpadára.

Taps és kihívásból bőven kijutott osztályrésze, csekély viszonzásul azon nagy élvezetért, melyet pompás játékával a közönségnek szerzett.

Végh Vilma (Piroska) kis szerepében ügyesen mozgott. Természetes játéka, szerencsés organuma a színpályán szép jövőt ígér neki. Nagy kár, hogy nagyobb szerepekben is nem láthatjuk, mert a hogy eddig megismertük tehetségét, tőle sok szépet és jót várhatunk. Nagy készültséggel jött ki a színi akadémiából, de annak a készültségnek a gyakorlat adja meg a valódi zománccot, kérjük hát az igazgató urat juttasson nagyobb szerepeket is a kisasszonynak, megvagyunk győződve, hogy jó kezekbe lesznek azok letéve.

Nagyon jó volt *B. Némethi J.* (Galambosné) a szabadszáju gazdasszony szerepében valamint *Olaszné Julia* (Timár Karolin), mint nevelő intézet tulajdonosa.

Vidor (Ernö), *Szilágyi* (Örkényi Vilmos), *Benedek Gyula* (Kálmán) mindannyian művészi alakítást nyújtottak.

Föllinus Aurél (Tódorka) és *Sziklay Miklós* (Kosztá) kacagató komikummal, de

kellő discretióval keltettek derült hangulatot, miért sok tapsban és kihívásban részesültek.

Az összeloadás kitűnő volt s a rendezés kifogástalan.

*** Egy volt kollegánk.** Pár év előtt, debreczeni kedvelt hírlapíró társunk, Halász Lajos, jelenleg a vidék egyik legtekintélyesebb lapjának a nagyváradi „Szabadság”-nak kiváló tehetségű s jeles tollu segédszerkesztője a napokban Debreczenben járt, hogy mielőtt a nagyváradi szinkört az ottani színügyi bizottság a pályázó Komjáthy, Leszkai, Megyeri színigazgatók közül akármelyiknek odaadná, lapjának olvasó közönségét, az illető társulatról informálja. A jeles hírlapíró egymásután megy Aradra Leszkayhoz, onnan Kolozsvárra Megyeriékhez tapasztalatokat szerezni.

-- A jövő heti műsor. Színházunk ambiciozus igazgatója a jövő héten, tehát nov. 22—29-ig a következő, mindmegannyi becses darabokat adja elő:

Vasárnap nov. 22-én délután: *A csizmadia kísértel* Szigeti József magyaros zammal írt énekes népszínműve. Este: *A Mikadó* Sullivan Arthur kedves zenéjű operettje új diszettekkel és jelmezekkel.

Hétfőn nov. 23-án: *A falu rossza* Tóth Ede poetikus népszínműve.

Kedden nov. 24-én: *Makrancos hölgy* Shakespeare klasszikus vigjátéka.

Szerdán nov. 25-én: *Üdvöske* Audran bájos zenéjű operetteje.

Csütörtökön nov. 26-án: *Örök törvény* Csiky Gergely népszínműve.

Pénteken nov. 27-én: *Szultán*. Verő György kedvelt operetteje. (Bérlészet, népeloadás.)

Szombaton nov. 28-án: *Az öreg*, Föllinus Aurélnak a vígszínházban zajos sikert aratott eredeti vigjátéka, itt először.

Vasárnap nov. 29-én délután: *A kis alamuszi* Bokor József ismert operetteje, este: *Liliomfi*. Szigligeti örökbeesü eredeti énekes vigjátéka.

Mulatság.

— A nőegylet tombolaestélye. A debreczeni jótékony nőegylet december hó 12-én, szombaton az „Arany Bika” szálló dísztermében szegényeinek és árváinak javár tombola-estélyt rendez. Belépti-jegy személyenkint 1 frt (2 korona.) Páholy-jegy 2 frt (4 korona.) Tombola-jegy 30 kr. (60 fillér.) A páholyba lépőknek személy-jegygyel is ellátva kell lenniük. Páholyokra előjegyezhetni Zádor Lajos ur üzletében. Személyjegyek előre is válthatók: Zádor Lajos, Szntkirályi Tivadar, Bosznai István urak üzletében és a főtőzsdén. Kezdeté 9 órakor. A tombola-estélyt rendező bizottság tagjai a következők: Veresné Szathmáry Teréz, elnök. Szabó Kálmán, Berger Henrikné alelnökök. Joó István főtitkár. S. Szabó József titkár. Szücs Kálmán pénztárnok. Lébb Pálné, tiszteletbeli alelnök. Gr. Korniss Zsigmondné, Komlóssy Thurzó Róza, Kacsokovics Gyuláné, Révész Bálintné, Szabó Lajosné tiszti választmányi tagok. Ábrahám Lászlóné, Áron Manóné, dr. Balkányi Miklósné, Bay Gáborné, Békéssy Lászlóné, Béressy Sámuelné, Békéi Gyuláné, Berger Mórné, Berger Jenőné, Benyáts Emilné, Bosznay Istvánné, Brunner Edéné, ifj. Csanak Józsefné, Csiky Lajosné, Danilovics Elekne, ifj. Dusóczky Pálné, Főtőz K. Lajosné, Füleki Pálné, Gaál Józsefné, Géressy Kálmáné, Geréby Fülöpné, Gerster Gyuláné, Gerzon Ödönné, Györfly Józsefné, Hegyi Mihályné, dr. Hollaender Gyuláné, Horváth Balintné, Jablonczay Kálmáné, Joó István, Kapros Gáborné, Kaszanyitzky Endréné, dr. Kola Jánosné, Komlóssy Arthurné, dr. Legányi Gyuláné, dr. Losonczy Álmosné, Lajos Ignácne, Máté Pálné, Mayer Emilné, Mede Gyuláné, Mózsür Adolfné, Muraközy

Róza Nánássy Miklósné, Naszádi Ivánné, Nemes Kálmáné, Ormódi Lajosné, Örvényi Ottóné, dr. Pallay Miklósné, Paksy Imréné, Pellet Sándorné, Polgár Gyuláné, Puky Gyuláné, Rázsó Gyuláné, Riesz Lipótné, Rössler Richárdné, Sass Béláné, Simonffy Imréné, Simonffy Gyuláné, Siegmeth Károlyné, Samogyi Pálné, Stégmüller Sándorné, V. Szabó Jánosné, Szabó Miklósné, Szallár Ferenczné, Szathmáry Mihályné, Szöllössi Ferenczné, Szücs Kálmáné, Takács Ferenczné, Tikos Istvánné, Tóth Béláné, Ujházy Mária, Varga Dalmy Teréz, Varga Károlyné, Vértessy Lajosné, Zalai Márkné rendes választmányi tagok.

Irodalom — Művészet.

— Vallású küzdelmek kora. Magyarország történetének legmozgalmasabb korszakát képezik II. Mátyás király uralkodásának évei. A vallásháborúk ebben a korszakban törnek ki a legnagyobb erővel. A mindinkább elterjedt és gyökeret vert protestantizmussal szemben a felébredt katolikus szellem, az ellenreformáció, hosszas előkészület után fölveszi a harcot és ezéljaira felhasználja a szellem, erő és külső hatalom minden eszközét. Első célja az volt ennek az ősi katolikus vallás visszaállítása czimén megindított mozgalomnak, hogy az előző évtizedekben hosszú és keserves küzdelem, véres háborúk által kivívott és békeszövevények által megpecselt szabadsádjogokat a protestánsoktól elkozzák. Miután ezeket a protestánsok szabad vallásgyakorlatát és személyi jogait biztosító törvényeket az országgyűlésen megváltoztatni nem tudták, a hatalom eszközeit arra használták fel, hogy ezen törvényeknek végrehajtását minden áron megakadályozzák. Napirenden voltak a vallásháborúak, a templomok elfoglalása, ezzel kapcsolatban nagyon nagyon természetesen a véres összeütközések, mészárlások. A katolikusok olyan vehemenciával fogták hozzá az ellenreformáció végrehajtásához, hogy a polgárháború kikerülhetetlen volt. A szellemi és társadalmi téren a vitézkedő jezsuiták vitték az első szerepet. De ezek jóformán csak előfutárjai, kvártélymesterei voltak a nagy katolikus császár hadseregének, mely valóságos kereszties hadjáratra indult Magyarország ellen, melynek nagyobb része ekkor prot. vallású volt. Így történt, hogy már nem is annyira a hitvallás, mint az ország függetlensége és alkotmányos szabadsága forgott veszélyben. Így lett aztán a vallás czimén megindított háborúból szabadságharc és nemzeti ügy az idegen, a német császár ellen, kitől a magyarok nemcsak vallásuk szabad gyakorlatát, hanem magát a magyar nemzeti ügyet feltették. A protestánsok és általában a nemzeti ügy mellett küzdő magyarok a független, magyar és tulnyomó részben protestáns Erdélytől, az erdélyi fejedelmek pedig többnyire külföldi protestáns fejedelmi szövetségeiktől kaptak fegyveres támogatást. A protestáns és nemzeti ügy védelme ebben a korszakban Bethlen Gábor erdélyi fejedelem nevéhez fűződik. Ezeknek a hosszú, a nemzet erejét, vérért, vagyonát emészető küzdelmek, a szomorú emlékeztető vallásháborúknak történetét írja le fiatal történetíró gardánk egyik legtehetségesebb, tudós tagja Angyal Dávid, az Atheneum részvény társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” czimű tizkötetes nagy munkának (millenniumi kiadás) VI. kötetében: „Magyarország története II. Mátyástól III. Ferdinándig. 1608-1657”, a melyből most kerül könyvpiaçra a legújabb kiadott 88. és 89. füzet. Ezekben a füzetekben le van írva Báthory Gábor uralkodása, az 1613-iki országgyűlés, Bethlen Gábor uralkodásának kezdete; és

erre a k
ábrázola
füzetek
ható mir
fizetés
Félévre
minden

A debrec
társas

Magyar
" vas
" kor
" reg
Oszták
Egysége
Tisza-sze

Magyar
Oszták
Magyarip

Magyarj

Oszták f
Magyar
Oszták
Olasz
Bazilika
Jó-sziv

Cs. és k
20 márk
20 frank
1 Sovere
I-sőtak.p

Buz
rendü 7.
Roz
rendü 6.
Két
I. rendü
Árp
rendü 4.
Zab
5.50, II
Teny
6-tengeri
4.70. Uj
r. 3.40.

100 kil
7.50 bu
darált 12
3.00, II.
frt. II. r.
lonna so
60—62
16—28 fr
rizz 18 f
szalonkő

Kil
aszaltszi
burgony
mári 10
disznó-zs
kr., köle
kr., szep
Nr. 2. 13
Nr. 5. 1
70 kr., so

erre a korszakra vonatkozólag számos képes ábrázolat, azon korbéli arckép díszesíti a füzeteket. Az egyes füzetek ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr. Félévre (23 füzet) 7 frt 20 kr. Az előfizetők minden héten egy-egy füzetet kapnak.

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése. 1896. nov. hó 20-án.

Allamadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	122.25	122.75
„ vasuti beruházásiköt. 4 1/2%.	122.—	123.—
„ koronajárdék 4%.	99.15	99.65
„ regále vált. köt. 4 1/2%.	100.—	101.—
Osztrák aranyjárdék 4%.	122.25	122.75
Egységes államkötvény 4 1/2%.	101.—	101.50
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	136.50	137.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	403.—	403.50
Osztrák hitelbank részvény	365.10	365.30
Magyaripar-és keresk. bank. r.	103.—	104.—

Sorsjegyek:

Magyarjelzálogbank 4%-os sorsj.	121.25	122.25
3-os	103.50	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	115.50	116.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.—	10.50
Osztrák	18.—	18.50
Olasz	11.30	11.80
Bazilika sorsjegy	6.75	7.15
Jó-sziv	3.30	3.55

Pénznekem:

Cs. és kir. arany	5.64	5.72
20 márkás arany	11.75	11.79
20 frankos arany	9.52	9.55
1 Sovereigns	11.99	12.03
I-ső tak. pénztár 4 1/2%-os zál.-lev.	99.—	99.50

Debreczeni piac z.

Nov. 17-diki hetivásár.

Gabonavásár.

Buza, piacra hozatott 1901 kgr. I. rendű 7.50, II r. 7.45, III r. 7.40.

Rozs, piacra hozatott 1840 kgr. I. rendű 6.20, II r. 6.15, III r. 6.10.

Kétszeres, piacra hozatott 1760 kgr. I. rendű 6.70, II. r. 6.75, III r. 6.60.

Arpa, piacra hozatott 1760 kgr. I. rendű 4.20, II r. 4.15, III r. 4.10.

Zab, piacra hozatott 1720 kgr. I. rendű 5.50, II r. 5.45, III r. 5.40.

Tengeri, piacra hozatott 2890 kgr. 6-tengeri I. rendű 4.80, II. r. 4.75, III. r. 4.70. Uj tengeri I. r. 3.50, II. r. 3.45, III. r. 3.40.

Köles 5.—, 4.90, 4.80.

Köleskása 13.—, 12.50, 11.50.

Burgonya 2.00—1.80

Piaczi árucikkék:

100 kilónként: Bab fehér 8— babsárga 7.50 burgonya 2.00, só darabos 11.00, só darált 12.00, disznózsír 63 frt, széna I. rendű 3.00, II. r. 2.50, III. r. 2.00, szalonna I. r. 60 frt. II. r. 40, szalonna sós 58—60 frt, szalonna sótlan frt, háj 56 frt, disznózsír 60—62 frt, szappan 18.50 frt, aszalt szilva 16—28 frt, borsó 16.50 frt, lenese 19.50 frt, rizs 18 frt, pirszén 2.20, salgótarjáni 1.50, szalonkőszén 1.80, árpakása 14.50

Kilonként: Árpakása 16 —, kr, aszaltszilva 18 kr., asztali dara 16 kr. burgonya 3 kr., borsó szépségi 16 kr., szatmári 10 kr., bab fehér 10 kr., sárga 9 kr., disznó-zsír 64, cukor 48, irós-vaj 1 frt — kr., köleskása 12 kr., lenese szatmári 20 kr., szépségi 24 kr., liszt Nr. 1. 14 kr., Nr. 2. 13 1/2 kr., Nr. 3. 13 kr., Nr. 4. 12 1/2 kr., Nr. 5. 12 kr., Nr. 6. 11 1/2 kr., olvasztott vaj 70 kr., só darabos 11 kr., darált 12 kr.,

rizskása 20 kr., szappan 24 kr., szalonna sós 64 kr., sótlan 60 kr., kávé 2 frt — kr.

Literenként: Tej 10 kr., tejfel 40 kr., aszalt-szilva 24 kr., petroleum 20 kr., borsó 12—14 kr., lenese 10—12 kr., bab 8 kr., köleskása 10 kr.

Tüzifa: 4 köbméter tölgyfa 12 frt bükkfa 13 frt, nyárfa 7.50 kr., fafelvágás 2.40 frt, beszállítása 1.20 kr.

Husárak: Marhahus —, 40, 44, 50, 52, 54, 56, 60 kr. Bornyuhus 44—50 kr. Sertés-hus 52, 56, 64 kr. Juhus 32—34 kr.

Napszámárak: Havi átlag, férfi ellátással 40 kr, ellátás nélkül 70 kr. nő ellátással 30 kr, ellátás nélkül 60 kr. gyermek ellátással 20 kr, ellátás nélkül 40 kr.

Állatvásár.

Egy pár hizott ökör 200—350 frt tehén 100—200 frt, hizott tehén bornyával 120—240 frt, fejős tehén bornya nélkül 100—200 frt, meddő tehén 120—200 frt, I. r. jármos ökör 350—400 frt. II. r. jármos ökör 250—300 frt, III. r. jármos ökör 200—250 frt, tinó 120—160 frt, üsző 100—130 frt. rugott üsző bornyu 40—70 frt, ökörbornyu 40—70 frt. Egy pár anya birka —, egy pár magyar juh —, egy pár ürü birka —, egy db. bika 60—300, egy db. jó igás ló 50—300.

Ló felhajtattott 640 db., elkelt 320 db. Marha felhajtattott 980 db., elkelt 590 db. Sertés felhajtattott — db., elkelt — db. Sovány 6—12 hónapos — frt. Egy éves—másfél éves — frt. Másfél éves—kétéves — frt. Öreg sovány — frt. Kővér kilója — kr. Uj szalonna 58—60 kr., Juh és birka felhajtattott — db. elkelt — db.

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, november 19.

Buzát ma gyengén kínáltak, a kereslet korlátozott volt. Elkelt kellemes irányzat mellett 18.000 mm. 5 krral magasabb áron. Egyéb gabonaneműekben gyenge volt a forgalom változatlan árak mellett.

Eladatott:

Buza. Tiszav.: 300 mm. 80.5 kg. 8.55 frt. 200 mm. 80. kg. 8.35 frt. 150 mm. 80. kg. 8.45 frt. 200 mm. 80. kg. 8.45 frton. Zab : 5.70—6.10.

Határidő-üzlet.

Az irányzat szitárd volt, s többszörös árhullámzás és meglehetősen forgalom mellett az árak emelkedtek.

Hivatalos felmondások 1000 mm. tengeri és 500 mm. árpa nov. 24-iki átvételle.

Hivatalos zárófolyamok déli 1 órakor.

Buza szept.-októberre	1896	—.—.—
„ máj.-júniusra	1896	8.33—8.35
Rozs tavaszra	1896	6.96—6.98
„ szept.-re	1896	—.—.—
Tengeri máj.-jun.-ra	1897	4.18—4.20
Zab máj.-jun.	1896	6.05—6.09
„ szept.-okt.	1896	0—
Repeze aug.—szept.	1896	11.70—11.80

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

Buza 1896. őszre	8.33—8.35
Rozs 1896	6.96—6.97
Tengeri 1896 aug.-szept.-re	6.05—6.06
Zab 1896	4.18—4.19
Repeze 1896	11.80—11.85

Sertés piac z.

Budapest, november 19.

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) — krtól — krig., Öreg közép (páronkint 300—400 klgr sulyban) — krtól — krig. Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) 53 1/2 krtól 55 krig. Fialat közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban) 54 krtól 55 krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 54 krtól 56 krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280

klgron felüli sulyban) 52 krtól 53 krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyu) 44 krtól 45 krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 43 krtól 44 krig. Sertéslétszám 1896. évi nov. hó 17-ik napján volt készletben 5253 darab. 1896. évi november hó 18-ik napján felhajtattott 890 darab, 1896. nov. hó 16-ik napján elszállított 173 db. 1896. nov. hó 19-ik napjára maradt készletben 5969 db. — A hizott sertés üzletirányzata anyha.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 56.

Bérlét 42. sz.

Pénteken 1896. november 20-án

Othello,

a velencei Mór.

Tragédia 5 felvonásban. Irta: Shakespeare.

Szombaton 1896. november 21-én: új betanulással, díszletek és jelmezekkel:

A mikádó.

Nagy operette 2 felv., zenéjét szerző: Sullivan.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koczor Akos.

Arany érem! **Arany érem!**

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell- és tüdőbetegék részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számkökögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfüvek- és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti melitea.

Egy nagy csomag 40 kr, egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek. Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán. Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárában (Tisza-palota).

980—20—15

Férfi

chiffon-ingek

darabja

1.50, 1.90, 2.20, 2.60 kr.

Gallérok, kézelők,

Nyakkendők.

Harisnyák

nagy választékban és olcsón kaphatók

Szabó Lajos fia

özégnél. 973 0—89

Ne vegyen senki naptárt

míg a

DEBRECZENI

CIVIS NAPTÁR

meg nem jelenik.

Ez a kalendárium deczember elsejére 5000 példányban jelenik meg és rendkívül érdekes tartalommal, számos szép képpel bír.

Tartalmából kiemeljük a következőket:

Teljes naptári rész jegyzéknappal.

A civis verses beköszöntője (képpel).

Boldog újévet.

Üdvözlét.

Elfojtott szerelem. Elbeszélés Somos Árpádtól. (Három képpel)

Vers Julistól.

Ujév a kórházban. Elbeszélés Szüts Jenőtől.

Vers Zempléni Árpádtól.

A debreczeni civis-bandérium (Képpel).

Mária Dorothea és Orleansi Fülöp (Képpel).

A tiszántuli egyházkerület főgondnoki méltósága. (Két képpel.)

Vers Kovácsi Kálmántól.

Pál története Vig elbeszélés Than Gyalától.

A debreczeni dalárda diadalutja. (Egy csoportképpel.)

Debreczen a kiállításon.

Debreczeni specialitások. (Képpel)

Mulattató apróságok. Különféle nyelvek (Legyező, napernyő, zsebkendő, bélyeg, drágakő-nyelv, ujjak nyelve) Egy csomó társasjáték. Leányok „Mi atyánk“-ja. Asszonyok és férjek tizparancsolata. Házassági tizparancs.

SZÁZ ADOMA.

Helyi kalauz. A debreczeni tisztviselők névsora. Közhasznú rész. Vadász naptár. Cselédbér-kiszámítás. Vásár jegyzék. Hirdetések.

A DEBRECZENI

CIVIS NAPTÁR

e mellett

RENDKIVÜL OLC SÓ.

Deczember elsejétől a Csokonai-nyomda és kiadó-részvénytár: aságnál, minden könyvkereskedésben és tőzsdében példányonként

36 krajczárért kapható.

Rendkívül érdekes, tartalmas és bámulatos olcsó debreczeni naptár.